

Kniha o děkanu Václavu Boštíkovi je možná skutečně jen jedním z možných „obrazů minulosti katolických křesťanů v českých zemích“. Jde však o zpodobnění výmluvné, jež z východočeské periferie zajímavě nasvěcuje českou katolickou krajinu doby nesvobody i její moderní historiografii. O to sympatičtější mi kniha Michala Sklenáře je.

Jan Randák

Michal ZOUREK, *Sto let česko-uruguayských vztahů, Červený Kostelec, Pavel Mervart, 2021, 216 s., ISBN 978-80-7465-482-4*

Monografie *Sto let česko-uruguayských vztahů* vznikla u příležitosti 100. výročí navázání diplomatických vztahů mezi oběma zeměmi. Autor Michal Zourek je historik a iberoamerikanista, zabývá se zejména moderními dějinami Latinské Ameriky. Absolvoval dlouhodobé studijní a badatelské pobyty v Argentině, Uruguayi a Chile. Publikoval rovněž na témata, jako jsou vztahy Československa a Latinské Ameriky po druhé světové válce či pohled na Československo očima latinskoamerických intelektuálů. Momentálně působí na Mendelově univerzitě v Brně.

Kniha analyzuje vývoj, kterým prošly česko-uruguayské vztahy mezi lety 1921 a 2021. Obě země byly v minulosti oceňovány pro své demokratické hodnoty, zároveň však mají i pohnuté zkušenosti s autoritářskými režimy. Za zmínku stojí mimořádná solidarita, kterou Československu projevila vláda Uruguaye v době nacistické okupace. Díky této solidaritě nebyly diplomatické styky mezi oběma zeměmi nikdy přerušeny, což činí jejich vzájemné vztahy ve srovnání s jinými latinskoamerickými státy zcela výjimečnými.

Autor se dále zaměřuje na bilaterální vztahy během studené války, kdy země staly na opačných stranách „železné opony“. Uruguay spadala do sféry vlivu USA, Československo náleželo do zájmové sféry SSSR. Uruguay zaujímala ke komunistickým zemím kritický přístup, spolupráce se tak omezovala především na ekonomické styky. Od poloviny padesátých let se Československo začalo prosazovat rovněž v kulturní oblasti. V některých případech dobré jméno československé kultury napomohlo během prosazování politických a ekonomických zájmů.

Několik kapitol monografie se věnuje období po pádu komunistického režimu a vzniku samostatné České republiky. Proměna zahraničně-politické orientace přinesla určitý pokles zájmu o Latinskou Ameriku, což vyústilo ve zrušení velvyslanectví v Montevideu. Uruguayská ambasáda reagovala recipročně. Od poloviny první dekády nového milénia dochází v důsledku růstu české a uruguayské ekonomiky k opětovnému zintenzivnění obchodních kontaktů. Autor upozorňuje rovněž na to, že navzdory velké geografické vzdálenosti jsou si Uruguay a Česká republika podobné v několika ohledech. Především se jedná o důsledek specifického formování uruguayské společnosti, která je převážně evropského původu. Budoucnost česko-uruguayské relace spatřuje Michal Zourek především v multilateralismu.

Na začátku knihy nalezneme úvodní slovo českého a uruguayského ministra zahraničí. Autor se dále v několika kapitolách věnuje politické a ekonomické spolu-

práci, již názorně demonstřují rovněž tabulky československo-uruguayské obchodní výměny. V poslední kapitole se M. Zourek věnuje spolupráci kulturní. Publikace je logicky řazená a velmi přehledná. Na konci knihy se nalézá shrnutí významných mezníků česko-uruguayských vztahů, přehled českých a uruguayských velvyslanců i fotografie spojené s bilaterálními vztahy, například slavnostní uvítání českého prezidenta Václava Havla v Montevideu uruguayským prezidentem Juliem Mariou Sanguinettim.

Problematika vzájemných vztahů Československa a Uruguaye již byla analyzována v několika titulech, například v knize *Las relaciones entre Checoslovaquia y América Latina 1945–1989* od J. Opatrného, M. Zourka, L. Majlátové a M. Pelanta.¹⁵ Podrobněji se vztahům věnuje M. Zourek ve svém díle *Checoslovaquia y el Cono Sur 1945–1989*.¹⁶ Publikace se ale zaměřovala pouze na období studené války a Uruguay se v ní objevuje spíše okrajově. Monografie *Sto let česko-uruguayských vztahů* je prvním pokusem o komplexní shrnutí politických, ekonomických a kulturních pout mezi oběma zeměmi. Rovněž analyzuje doposud neprozkoumané období od konce roku 1989 až do roku 2021.

Knih sice není příliš rozsáhlá, přesto se autorovi podařilo velmi dobře shrnout velké časové rozmezí česko-uruguayských vztahů. Dílo je určeno nejen pro odbornou veřejnost, ale i pro laiky. Jelikož M. Zourek vše vysvětluje srozumitelným způsobem, není třeba hlubších předchozích znalostí o problematice. Kladně lze ohodnotit rovněž velké množství užitých zdrojů. Jedná se především o mnoho primárních pramenů, jako jsou například české a uruguayské archivy, rozhovory s uruguayskými představiteli, tisk, paměti či cestopisy, a také o mnoho sekundárních a online zdrojů. Kniha je velmi čtivá, nezabíhá do zbytečných detailů a dle mého názoru splnila svůj účel přehledné periodizace dle období s jistými specifickými charakteristikami.

Anna Marie Nešpůrková

Kateřina TUČKOVÁ, *Bílá Voda*, Brno, Host, 2022, 686 s., ISBN 978-80-275-1057-3

Není zvykem, aby byl na stránkách tohoto časopisu recenzován historický román. Mluvme tedy spíše o osobní reflexi než o recenzi. Na sofistikované hodnocení si netroufám, nejsem ani literární vědec, ani odborník na dějiny 20. století. Snad ale mohu tento pokus obhájit tím, že se už léta pokouším badatelsky i pedagogicky zabývat církevními dějinami, i když ne moderními a soudobými, že jsem knihu s chutí přečetl a opravdu prožil, mám blízko k tématu ženských řeholních řádů a jejich perzekucí a rušení (byť spíše v době raného novověku) a skutečně s řadou lidí jsem o románu

15 Josef OPATRNÝ — Michal ZOUREK — Lucia MAJLÁTOVÁ — Matyáš PELANT, *Las relaciones entre Checoslovaquia y América Latina 1945–1989 en los archivos de la República Checa, Ibero-Americana Pragensia*. Supplementum 38, Praha 2015.

16 Michal ZOUREK, *Checoslovaquia y el cono sur 1945–1989. Relaciones políticas, económicas y culturales durante la Guerra Fría, Ibero-Americana Pragensia*. Supplementum 34, Praha 2014.